

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

БЕРЕЗЕНЬ

13

ЧЕТВЕР

1958 року

№ 8 (558)

Ціна 20 коп.

16 БЕРЕЗНЯ—ВИБОРИ
ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР.
ОБЕРЕМО ДО НАЙВИЩОГО ОРГАНУ
РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ
КРАЩИХ СИНІВ І ДОЧОК НАРОДУ

ОБЕРЕМО КРАЩИХ

16 березня 1958 р. — день виборів до Верховної Ради Союзу Радянських Соціалістичних Республік, найвищого органу державної влади нашої Батьківщини.

Підготовка до виборів проходить в обстановці величезної активності мас, в ній беруть участь усі громадські організації і товариства трудящих. В передвиборні дні всюди панує величезне політичне і трудове піднесення.

Звернення Центрального Комітету КПРС до виборців, в якому підбито величезні підсумки наших здобутків за минулі чотири роки, кличе нас на нові славі діла.

Здійснюючи великі права, записані в Конституції СРСР, трудящі нашої країни обирають до Верховної Ради СРСР кращих з кращих своїх представників, вірних синів і дочок народу, які самовіддано працюють, всім своїм життям і діяльністю показали, що вони стоять на варті інтересів держави і народу, піклуються про зміцнення могутності нашої Батьківщини, підвищення матеріального добробуту і культурного рівня людей.

Верховна Рада СРСР, обрана 14 березня 1954 р., складається з 1347 депутатів. Серед депутатів 23,6% — робітники, які безпосередньо трудяться на заводах, фабриках, будовах, на транспорті і показують зразки комуністичного ставлення до праці; 16,3% — селяни, передовики сільського господарства. Решта депутатів — це теж у більшості своїй робітники і селяни, волею народу висунуті на роботу в радянські, партійні, профспілкові органи; це вчені, лікарі, інженери, письменники, військовослужбовці.

І нині кандидатами в депутати Верховної Ради СРСР радянський народ висунув тих, чі імена відомі всій країні, хто своєю невтомною гворчою працею звеличує любу Радянську Батьківщину. Кого посилає у найвищий орган державної влади радянський народ? Робітників і селян, новаторів виробництва, кращих, найталановитіших представників радянської народної інтелігенції, тих, хто йде в передових рядах боротьби за побудову комунізму в нашої країні.

На наступних виборах, як і на всіх попередніх, наша партія виступає в єдиному нерушимому блоці з безпартійними. В нинішньому складі Верховної Ради СРСР 22% депутатів — безпартійні. І тепер в числі кандидатів у депутати багато безпартійних — робітників, колгоспників, службовців.

В єдності партії і народу — джерело сили і могутності нашої великої Батьківщини.

«Комуністична партія, — говорить у Зверненні ЦК КПРС, — закликає всіх виборців і на наступних виборах до Верховної Ради СРСР од-

ностанійно голосувати за кандидатів блоку комуністів і безпартійних».

Голосуючи за кандидатів блоку комуністів і безпартійних, наш народ — повноправний господар своєї країни — голосуватиме за ленінську політику Комуністичної партії, політику переможного будівництва комуністичного суспільства в нашій країні. Голосуючи за кандидатів блоку комуністів і безпартійних, наш народ голосуватиме за перетворення в життя рішень XX з'їзду Комуністичної партії, за посилення економічної і оборонної могутності нашої Батьківщини, за її процвітання, за дальше піднесення народного господарства, за щасливе життя радянських людей, за зміцнення миру в усьому світі.

Голосую вперше

Весну цього року я зустрічаю з особливою радістю. В цьому році я буду вперше обирати депутатів у Верховну Раду. З великим хвилюванням чекаю я цього дня, коли зможу віддати свій голос за кращих представників нашого народу, за людей великої мети, які віддають всі свої сили процвітання рідної Батьківщини. Сміливо ввіряємо ми свою долю, долю нашої країни таким товаришам, як Федосеев, Данченко та інші наші кандидати.

Тільки в нашій країні, тільки нашою Радянською Конституцією закріплено за трудящими право оби-

рати і бути обраними у вищі органи державної влади. Щаслива наша юність, прекрасне сьогодні і ще щасливіше і привабливіше завтра.

Ала ЛИХОНОСОВА,
студентка I курсу філологічного факультету.

Твердо вірю

Виборець Іван Онуфрієвич Хмельов, який працює в «Чорноморбуді», каже:

З великою радістю голосуватиму в'яте за кандидатів блоку комуністів і безпартійних. З того часу, коли мені вперше довелося обирати депутатів до Верховної Ради, значно покращилися умови життя трудя-

щих, незрівняно виросла наша техніка, про що свідчить і запуск штучних супутників Землі, багато зроблено радянським урядом в питанні врегулювання мирних проблем і охорони безпеки нашої країни. Твердо вірю в те, що депутати, обрані до Верховної Ради в цьому році, виправдають довіря виборців і чесно й самовіддано служитимуть нашому народові.

В. ОРЛЮК.

ЩОБ ШЕ КРАЩИМ БУЛО НАШЕ ЖИТТЯ

День виборів, 16 березня, буде для мене таким святом, як і той день, коли я голосувала вперше. Разом зі своїми товаришами-студентами я виконую свій почесний громадянський обов'язок, щоб ще кращим було життя нашого народу, щоб ще більших успіхів досягла наша любима Батьківщина.

Л. К. НАДЕЖДИНА.

Я ЧЛЕН ВЕЛИКОЇ ДРУЖНОЇ СІМ'І

По національності я хорватка з Югославії. Два роки тому я приїхала зі своїм чоловіком в Радянський Союз, в Одесу.

З першого дня перебування в Радянському Союзі я прагну якомога краще оволодіти російською мовою, щоб повністю присвятити себе служінню народові і країні, яка стала мені другою Батьківщиною. Я пишу тим, що буду брати участь у виборах до Верховної Ради СРСР, як радянська громадянка, пишуся тим, що стала членом великої радянської сім'ї, яка під керівництвом Комуністичної партії йде гігантськими кроками до прогресу і щастя, неуцхильно бореться за мир у всьому світі.

А. М. КОДИНЕЦЬ.

ДО ВИБОРІВ ГОТОВІ

З дня попередніх виборів пройшло 4 роки. За цей час радянські люди побудували 400 шахт, 16 доменних печей, 24 мартенівські печі. Розпочала свою роботу Куйбишевська ГЕС, Іркутська, Горьковська, Каменська, Каховська, Кайрак-Кумська електростанції. Ці роки принесли спокій світові. Радянська країна продовжує свою мирну працю і робить все можливе, щоб не допустити нової війни. Вибори до Верховної Ради СРСР ще більше зміцнять нашу державу, бо на чолі її стануть найбільш здібні люди. Серед кандидатів в депутати по Одеській області, — т.т. Лисенко, Федосеев, Горшков, Данченко та інші. Все це люди, пе-

ревірені в роботі, люди, що проявили вміння і любов до своєї справи.

Агітаційна робота, що проводиться в університеті, дозволяє виборцям найближче познайомитися зі своїми кандидатами. Цикл лекцій, організованих на агітпункті, був присвячений найрізноманітнішим питанням: виборці могли прослухати лекції про міжнародне становище, про любов та дружбу, про святкування вечора дня. Лекції супроводжувалися кінофільмами або концертами.

Ми, агітатори будинку № 46, по вул. Пастера, перед кожним черговим міроприємством сповіщали про це мешканців будинку, роздавали їм запрошувальні квитки. Люблять від-

відувати лекції і концерти найстаріші виборці Варвара Йосипівна Григурко, т. Сикар-Бланк зі своєю внучкою, сім'я Баранчук та інші.

Ми проводили бесіди на різноманітні теми і на квартирах виборців. Особливо зацікавили виборців питання про нерівномірну оплату праці колгоспників, про зміну ролі МТС в житті колгоспу і т. д. Одна з виборців цікаво розповіла про свою дочку, колгоспницю, про її заробітки і особисте життя.

Багато допомагав нам в роботі наш керівник В. К. Шиманський.

Агітатори будинку № 46,
по вул. Пастера.

ЗУСТРІЧ З КАНДИДАТОМ

ті, і закликав виборців віддати свої голоси за кандидата могутнього блоку комуністів і безпартійних — т. Федосеева.

На трибуні ректор університету проф. С. І. Лебедев.

— Кращих з кращих висуває народ у Верховну Раду СРСР. Це люди самовідданої праці на благо партії і народу. Таким знаємо ми і О. І. Федосеева. Від усього серця бажаємо йому великих успіхів у складній і відповідальній роботі.

З схвильованими промовами на зборах виступили професор М. П. Савчук, доцент І. М. Дузь та студентка I курсу історичного факультету О. Чечівна.

В своїх виступах вони говорили

про радість жити і працювати під керівництвом славної Комуністичної партії та її Ленінського Центрального Комітету. Вони закликали віддати свої голоси за О. І. Федосеева, вірного сина народу, чесного і скромного, діловитого і принципового працівника.

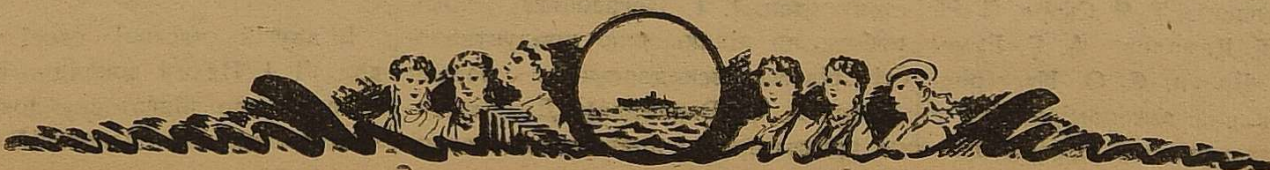
На зборах з промовою тепло зустрінутий виборцями виступив кандидат в депутати Верховної Ради СРСР О. І. Федосеев.

— Наша країна, — говорить г. Федосеев, — перебуває на великому політичному і економічному піднесенні. Особливо великих успіхів за останні роки досягло наше сільське господарство. 4—5 років тому сільське господарство відста-

вало. Якщо в нашій області ми мали тоді 2830 тракторів, то зараз маємо 14500, корів було 96000, зараз — 164000, а в 1960 році буде 306000, свиней мали 220 тисяч, зараз — 600 тисяч і т. д. Зараз у нас, завдяки мудрій політиці партії і розвитку промисловості, є всі можливості для дальшого розвитку сільського господарства.

Т. Федосеев у своєму виступі зупиняється на роботі нашої області по реорганізації МТС, говорить про плани житлового будівництва в нашому місті в найближчі роки.

Доповідач зупинився також на недоліках у вихованні молоді в місті та області. Треба щоб самі студенти, сама молодь рішуче взялась за боротьбу з деякими хибними поглядами своїх товаришів на дійсність. На закінчення тов. Федосеев бажає успіхів студентам університету, всьому колективі в навчанні, в роботі на благо нашої любимої Батьківщини і запевняє виборців, що докладе всіх зусиль, щоб виправдати їх довіря.

НА ВІДКРИТИХ ПАРТІЙНИХ ЗБОРАХ УНІВЕРСИТЕТУ

РОЗШИРИТИ СФЕРУ ДОСЛІДЖЕНЬ

З виступу професора
Д. Г. ЕЛЬКІНА

Психологи університету не повинні обмежуватись сферою навчання і виховання. Вони повинні вивчати психологію трудових процесів, підняти питання психології творчості, психології мови і т. д. Для успішного розв'язання цих питань, необхідно створити при університеті самостійну, не залежну від кафедри педагогіки кафедру психології.

В РОБОТІ ЗУСТРІЧАЄМО ПЕРЕШКОДИ

З виступу професора
В. П. ТУЛЬЧИНСЬКОЇ

Запровадження результатів досліджень кафедри мікробіології в народне господарство зустрічає цілий ряд перешкод. В листопаді ми подали в Одеський виконком план робіт по запровадженню результатів досліджень в народне господарство Одеської області, але до цього часу відповіді нема.

Нам необхідно провадити випробування наших робіт разом з деякими лабораторіями і організаціями Одеси і області, одні ми не спроможні провести широкий виробничий досвід.

Координація наукових досліджень в науково-технічних радах при МВО СРСР і УРСР ведеться незадовільно, нам пропонують багато нових тем, незважаючи на теми, які розробляє кафедра в даний час.

НЕДОЛІКІВ ЩЕ БАГАТО

З виступу професора
С. І. ЛЕБЕДЕВА

Планування науково-дослідної роботи у нас поставлено ще незадовільно. Кафедри беруться за розробку величезної кількості тем. Так, на кафедрі історії КПРС розробляється 16 тем, на кафедрі філософії — 10, на кафедрах історичного факультету — 33 теми, філологічно — 40.

На 1958 р. не заплановано жодної проблемної міжвузівської конференції, а лише галузеві.

НСТ працює вкрай погано. Ми мало допомагаємо йому і керуємо ним. Керівництво факультетів і завідувачі кафедрами мало приділяють уваги цій важливій ділянці роботи.

На деяких кафедрах недостатньо використовується науково-допоміжний персонал. Очевидно, доведеться провести перерозподіл науково-допоміжних працівників.

В квітні-травні в нашому університеті в порядку культурного обміну багато лекцій будуть читати зарубіжні вчені. Наші ж вчені відуть для читання лекцій в інші країни.

ПОТРІБНА ГАЗОДИНАМІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

З виступу доцента
В. О. ФЕДОСЕЄВА

Необхідно ширше і активніше залучати до виконання господарських тем студентів. На кафедрі молекулярної фізики у виконанні таких тем брали участь студенти III—V курсів, і це дало свої позитивні результати.

Назріла уже потреба створити при університеті газодинамічну лабораторію. Вона вкрай необхідна для наукових досліджень і покращення політехнічного навчання студентів.

НАУКОВА РОБОТА В 1957 РОЦІ

(З доповіді доцента Л. І. ПАЗЮКА)

Наукова робота в 1957 р. проходила під знаком ювілейних дат — 40-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції і 40-річчя Української Радянської Соціалістичної Республіки. Науково-дослідна робота кафедри історії КПРС (зав. кафедрою доцент І. Г. Леонов) була спрямована на вивчення проблем і питань, пов'язаних з ювілейними датами — про вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на революційно-визвольний рух в Індії, про профспілки Одеси, про боротьбу Одеської більшовицької організації за селянство в період підготовки Великої Жовтня і т. п. В ювілейному збірнику праць університету працівники кафедри надрукували 14 статей. Крім того, кафедра підготувала 15 текстів лекцій.

Кафедра політичної економії (зав. кафедрою доцент М. А. Мойсєєв) розробила колективну тему: «Роль соціалістичного змагання в розвитку соціалістичної промисловості в післявоєнний період» на матеріалах роботи колективів ряду одеських підприємств. Члени кафедри написали статті й брошури (Д. О. Драгомарецький, М. К. Симоненко, І. М. Шугув).

Члени кафедри філософії підготували до друку 15 статей (надруковано 1 стаття).

Науковий історичного факультету надрукували ряд праць з питань, пов'язаних з історією боротьби за перемогу Великої Жовтневої соціалістичної революції, з питань встановлення Радянської влади на Україні і, зокрема, на Одещині та праць, присвячених успіхам радянського народу за 40 років Радянського ладу. Слід відзначити успішну роботу доцентів С. М. Ковбасюка, К. Д. Петряєва, О. М. Мєліхова, П. А. Некрасова, М. Ю. Раковського, З. В. Першиної, М. В. Свічарівської, П. І. Вороб'я, Н. В. Владимірової, викладача В. М. Немченка та інших. Активізувалась діяльність істориків-археологів. Проводились розкопки на березі Дніпровського лиману. В них брали участь доценти І. С. Синицин, М. Ф. Болтенко та кандидати наук П. Й. Каришковський та І. Д. Головко.

Цікаві праці, присвячені відображенню Великої Жовтня в радянській літературі, виконали наукові працівники філологічного факультету — доценти І. М. Дузь, Г. А. В'язовський, К. Ю. Данилко, П. І. Збандуго, З. А. Бабайцева, М. О. Левченко, Б. О. Шайкевич, Л. В. Берловська, Н. Б. Кузякіна. Закінчив роботу над докторською дисертацією доц. А. В. Недзвідський. Колективи кафедр російської і української мов під керівництвом завідувачів кафедрами доцентів Н. І. Букатевича і І. Є. Грицютенка підготували до друку «Порівняльну граматику східнослов'янських мов». Дослідження кафедри педагогіки і психології (зав. кафедрою проф. Д. Г. Елькін) були зосереджені навколо проблеми сприймання в процесі політехнічного навчання і виховної роботи школи. Надруковано 15 статей.

Значними успіхами відзначена наукова робота фізиків університету. Колектив співробітників проф. Є. А. Кирилова (доценти Т. Я. Сьора, С. Й. Голуб, К. К. Демидов, А. Г. Гумєнюк, Ж. Л. Броун, Є. О. Нестерівська) вивчив ряд закономірностей в оптичних властивостях фотографі-

чних матеріалів, які мають велике значення для теоретичного розуміння фотографічного процесу. Доц. Г. Л. Міхневич підготував докторську дисертацію з питань кристалізації перохолоджених рідин. Доцентами В. О. Федосєєвим, Д. І. Поліщуком одержані важливі результати в дослідженні згорання крапель, що мають значення для аналізу процесів, які відбуваються в камерах згорання двигунів. Проф. А. І. Костарев виконав теоретичне дослідження поляронів в поверхневому шарі напівпровідників. Математики університету — доц. Г. М. Мірак'ян, проф. М. І. Гаврилов, доц. С. М. Кіро, доц. Т. І. Матвієнко, доц. М. С. Синюков, доц. А. А. Каспар'янц — виконали важливі дослідження з теорії апроксимації, теорії диференціальних рівнянь, ріманової геометрії, поширення звуку та інших. Колектив астрономічної обсерваторії, яка є головною установою в Радянському Союзі по вивченню метеорів згідно з програмою МГР, під керівництвом проф. В. П. Цесевича ввів у дію 3 нові астрономічні станції. Ці станції разом з старою обсерваторією становлять єдиний комплекс наукових установ. Настав час перебудувати їх структуру і створити астрономічний інститут.

Кафедри хімічного факультету добились значних успіхів у дослідженні ряду важливих проблем: механізм адсорбції і гетерогенного каталізу (проф. О. К. Давтян, доц. Є. М. Овчинникова), хімія комплексних сполук (доц. А. І. Позігун), вивчення органічних синтезів за допомогою маломолекул і ацетооцтового ефірів (проф. В. П. Гольмов, доценти О. С. Степанова, О. В. Богатський), хроматографічні дослідження в галузі комплексних сполук і дисперсних систем (проф. О. О. Морозов, доценти З. П. Суранова, Н. Л. Оленович).

Значних успіхів у виконанні найважливіших проблем досягли вчені біологічного факультету. Ними вивчалися питання про паразитофауну сільськогосподарських тварин на території Одеської області і методи боротьби з паразитами (керує проф. М. П. Савчук), про розпліднення і

теру по двох проблемах — фотосинтез і підвищення продуктивності сільськогосподарських рослин — провела кафедра фізіології рослин (зав. кафедрою проф. С. І. Лебедев).

Наукові дослідження в галузі природних ресурсів Одеської області і природно-історичного та сільськогосподарського районування провела кафедра фізичної географії (зав. кафедрою доц. Ф. Є. Петрунь) і гідрогеології (зав. кафедрою доц. Г. Я. Гончар). Кафедра мінералогії та петрографії (зав. кафедрою доц. Л. І. Пазюк) дослідила мінералогію та петрологію докембрійських кристалічних порід Побужжя.

Колектив наукової бібліотеки (директор доц. М. В. Павлюк) займався питаннями історії університету і галузевого бібліографування.

Значно зросла друкована продукція університету. В 1957 р. видано 160 друкованих аркушів праць університету, що значно перевищує продукцію 1956 р. (93 друковані аркуші). В центральних республіканських журналах, збірниках і інших виданнях надруковано 400 статей вчених університету (в 1956 р. — 250).

В науковій продукції університету з'явилися монографічні праці доцентів Букатевича, Дузя, Кузякіної, Яцька, та проф. Файтельберга, надруковані і підготовлені до друку курси лекцій та учбові посібники проф. Савчука, доцентів Петряєва, Гагаєва, викладача Жукова.

Проте в науковій роботі є ще значні недоліки. Плани всіх кафедр відзначаються багатометністю й відсутністю цілеспрямованості. Особливо це стосується кафедр російської літератури, російської мови, української мови, історії КПРС.

Все ще погано впроваджуються в практику результати виконаних досліджень. В цьому напрямі працюють лише окремі кафедри (проф. Савчук, проф. Тульчинська). Кафедри ж фізико-математичного, хімічного і геолого-географічного факультетів обмежились опублікуванням рекомендацій.

Слід сказати, що деякі декани і керівники наукових установ недостатньо контролюють хід виконання наукових досліджень. Часто відсутній контакт між окремими кафедрами і виконавцями, які працюють над однією проблемою (історичний факультет).

В минулому році не виконали планів наукової роботи кандидати наук П. С. Столяр, Л. А. Мягчилов (кафедра історії КПРС), доц. Б. М. Мєламед, старші викладачі І. Г. Батюк, Г. П. Збандуг, асистент І. М. Попова (кафедра філософії), тт. В'язовська (зоомузей), асистент З. В. Єфіменко (фізико-математичний факультет). Не представили звітів з планових тем доц. В. З. Несторенко, ст. викладачі М. Й. Чухрій, А. Я. Бардах (філологічний факультет), ст. викладач М. М. Кривцова, асистент О. Я. Дивакова, Н. Г. Пушек (фізико-математичний факультет), доц. Л. О. Рябова (біологічний факультет), кандидат наук І. Д. Головко (історичний факультет).

В другій частині своєї доповіді доц. Л. І. Пазюк докладно висвітлив питання про підготовку докторських і кандидатських дисертацій.

ПІДГОТУВАТИСЬ ДО ЗУСТРІЧІ

З виступу професора
В. П. ЦЕСЕВИЧА

10 — 11 серпня 1958 р. в Москві відбудеться Всесвітній астрономічний конгрес. Більшість делегатів їхатиме через Одесу і, звичайно, відвідає нашу обсерваторію. В зв'язку з цим необхідно найближчим часом привести будівлю і устаткування в належний порядок. Для цього необхідна допомога Раднаргоспу і міському партії. У нас до цього часу ще не закінчено будівництво в с. Маяках, де залишилося добудувати два павільйони і установити в них устаткування. Ще нічого не зроблено для відкриття в Одесі постійнодіючого планетарію.

НЕОБХІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

З виступу доцента
О. М. СМІРНОВА

Давно вже назріла потреба глибоко і всебічно вивчити природні ресурси південно-західних районів України. Взяти, наприклад, проблему водопостачання. Щоб розв'язати її, необхідні нові розвідки, дослідження нових водоносних шарів і т. д.

Кафедри геолого-географічного факультету своїми силами неспроможні повністю розв'язати це складне завдання. Тому при університеті необхідно організувати інститут природних ресурсів, який би охопив суміжні кафедри геолого-географічного і біологічного факультетів, спрямував би координував їх роботу, мав би у своєму розпорядженні достатню кількість науково-технічних працівників.

НАУКОВИЙ МАТЕМАТИЧНИЙ СЕМІНАР

З виступу доцента
Г. М. МІРАК'ЯНА

Науковий математичний семінар, створений 4 роки назад, продовжує успішно працювати. Він має велике значення не лише для математиків університету, але й всього міста. На семінарах обговорюються нові роботи в галузі математики, частини дисертацій, що пишуться математиками університету. Керує семінаром професор Гаврилов. Ми розглядаємо цей семінар як зародок Одеського математичного товариства.

Кафедра математичного аналізу організує спеціальний цикл лекцій: «Математичні методи в інженерній справі». Ці лекції будуть читатися співробітниками кафедри для інженерів різних підприємств Одеси.

РОЗРОБЛЯЄМО ПИТАННЯ РАЙОНУВАННЯ

З виступу доцента
Ф. Є. ПЕТРУНЯ

Колектив географів університету отримав почесне завдання — розробити питання районування в зв'язку з потребами сільськогосподарства. Цю роботу ми ведемо з початку 1957 року. На республіканську конференцію кафедра фізичної географії подала 4 доповіді з питань методики фізико-географічного районування. Нашому колективові доручено продовжувати роботу не тільки по Одеській області, але й по Миколаївській, Кіровоградській, Вінницькій областях.

Зараз Міністерство вищої освіти ставить питання перед науковим колективом про створення тематичних збірників.

40 РОКІВ В ПАРТІЇ

Березень 1918 року — березень 1958 року. 40 років високо несе почесне звання комуніста Іван Григорович Леонов, доцент, завідуючий кафедрою історії КПРС нашого університету.

Син сільського вчителя, Іван Григорович теж обрав для себе шлях педагога. Важко дісталася йому освіта. Навчаючись в учительській семінарії, а згодом в університеті і аспірантурі, він весь час працював.

Нелегким і неспокойним, багатим на події був життєвий шлях І. Г. Леонова. І в той же час він може пишатися тим, що завжди чесно і самовіддано служив партії і народові на цьому шляху.

Членом партії Іван Григорович став ще в семінарії, в 1918 році. Ось коротко основні віхи його шляху як комуніста.

1918 рік — участь в організації комсомольських осередків на Тульщині.

1919 рік — голова повітового, а потім заступник голови Тульського губерньського комітету РКСМ.

1920 рік — за комсомольським призивом пішов на громадянську війну, брав участь в боях на польському фронті. Поранений. Після госпітально мобілізований партією на продовольчий фронт, був надзвичайним уповноваженим по проведенню продрозверстки в Каширському повіті.

1921 рік — заступник секретаря губкому в Тулі.

З 1925 року — участь у боротьбі з бандитизмом та контрреволюційними виступами, участь у проведенні колективізації. Керівна партійна робота.

Всі доручення партії виконував, як личить комуністові. За 40 років комуніст І. Г. Леонов не має жодного партійного стягнення.

На яку б ділянку не посилали Івана Григоровича партія і народ, всюди він був прикладом для товаришів. Останні 20 років І. Г. Леонов

працює у вузах. За цей час ним організовані педагогічні інститути в Ставропольському краї та Ростові-на-Дону; він керував вищою дипломатичною школою Міністерства ін-

земних справ СРСР; організував Кишинівський університет і протягом 5-ти років був його ректором.

З серпня 1955 року І. Г. Леонов працює завідуючим кафедрою історії КПРС в нашому університеті. За цей час колектив кафедри досяг значних успіхів у науково-дослідницькій та педагогічній роботі. Кафедра займає одне з провідних місць в університеті.

Іван Григорович успішно виконує також обов'язки депутата Одеської міської Ради депутатів трудящих.

Гаряче вітаємо Івана Григоровича з визначною датою в його житті — 40-річчям перебування в лавах КПРС — і бажаємо дальших успіхів у науковій, педагогічній, громадській діяльності, в партійній роботі.

Група товаришів

13 березня минає 70 років з дня народження найталановитішого радянського педагога, видатного теоретика радянської педагогічної науки Антона Семеновича Макаренка.

Новатор радянської педагогіки був глибоким педагогічним мислителем. Написані ним праці є блискучим науковим узагальненням педагогічного досвіду, набутого в результаті багаторічної практики виховання безпритульних дітей. Такі твори, як «Педагогічна поема», «Прапори на баштах», розповідають не лише про пройдений ним шлях, а й містять глибокі педагогічні думки.

А. С. Макаренко говорив про себе, що він — не педагогічний мислитель, а лише фронтний працівник. Однак вся його діяльність, все, що він встиг зробити і написати про виховання, переконливо свідчать про те, що він був і тим і другим.

А. С. Макаренко не був кабинетним вченим, відірваним від практичної справи виховання. Він дійсно був у певному розумінні фронтним працівником, відважним бійцем на фронті комуністичного виховання. Він формувалася як педагог-новатор, яким видатний радянський педагогічний мислитель в гострій боротьбі з ворожими марксизму-ленізму теоріями. А. С. Макаренко розгорнув свою новаторську педагогічну діяльність в умовах, коли, як він говорив, пролетарські педагогічні положення з боями прокладали собі дорогу, відгукуючись на живі вимоги нового життя.

Вся практична і теоретична діяльність педагога-новатора пронята глибокою вірою у велику силу виховання в соціалістичному суспільстві. Він гостро критикував буржуазні теорії, що проникали до нас і заперечували провідну роль виховання у формуванні особи.

Він гостро критикував буржуазні теорії, що проникали до нас і заперечували провідну роль виховання у формуванні особи. Історик школи, характеризуючи студентів-практикантів, відзначив, що вони багато допомогли школі в підвищенні успішності з математики. Займаються математики і позакласною роботою, виконують обов'язки класних керівників, організують відпочинок школярів на перервах. П'ятикласники школи № 105 дуже люблять Валю Титаренко за те, що вона приділяє їм багато уваги, організує веселі ігри, не дає нудувати на перервах.

Студенти-практиканти, за рідкісними винятками, виявляють зворушливу любов до дітей. Успіхи учнів, кожна оцінка, невдачі хвилюють майбутніх учителів, є предметом радості і турбот.

Разом з тим зустрічаються і недоліки, що особливо помітні на загальному хорошому фоні. І недоліки не випадкові. Це, по-перше, недбайливе ставлення до документів практики. Щоденники, які повинні з першого дня практики вестись з винятковою акуратністю, ведуться на якихось випадкових аркушіках, зошитах без обкладинок і лише через кілька тижнів систематизуються і приводяться в належний порядок. Плани виховної роботи деякими студентами складаються з запізненнями. Студенти, що прекрасно володіють педагогічними знаннями, з відчаем у голосі питають методиста: «І навіщо це писати план виховної

Непохитною вірою в людину, в її сили і можливості просякнута вся його педагогічна практика і всі його педагогічні висловлювання. «Хороше в людині доводиться завжди проектувати, — говорив А. С. Макаренко, — і педагог зобов'язаний це робити».

Вже в перші місяці роботи в колонії ім. Горького А. С. Макаренко переконався в цілковитій непридатності старої педагогіки для комуністичного виховання. Було ясно, що нових людей треба виховувати по-новому. Виходячи з марксистсько-ленінського вчення про комуністичне виховання, керуючись ідейно-політичними установками партії, він став на шлях шукань, на шлях створення таких організаційних форм і методів, які відповідали б завданням радянського виховання. У своїх шуканнях А. С. Макаренко звернувся до творів А. М. Горького з його оптимістичним підходом до людини, він вчився у великого письменника цінувати людину. Горьковський оптимізм відіграв виключну роль в педагогічній і літературній творчості видатного педагога. А. С. Макаренко визнає, що він пройшов «шлях оптиміста» в своїх шуканнях. Йому довелося перебороти немало труднощів, пережити, за його власним визнанням, тисячі днів і ночей без передішки і заспокоєння. «Потрібно було багато терпіння і оптимістичних перспектив, щоб вірити в успіх знайденої схеми, не падати духом і не повертати з шляху».

Керуючись вченням марксизму-ленізму про соціалістичне суспільство, А. С. Макаренко прийшов до висновку, що основною формою організації виховання є колектив, а основним завданням комуністичного

виховання — виховання колективізму.

А. С. Макаренко приділяв багато уваги не лише питанням організації і будови колективу, а й проблемам його життєдіяльності і тривалості, тому що «колективи, як і люди, можуть помирати не лише від старості, — говорить він, — вони можуть загинути і в молодості, їх теж можуть задушити бактерії старого».

В результаті довгих шукань А. С. Макаренко встановив основні положення, які сприяють створенню і розвитку колективу. Одним з них є «закон руху колективу, який полягає в тому, що життя всякого здорового колективу

проявляється в безперервному русі вперед по шляхах накреслених завдань. Здійснення цих завдань дає можливість організувати дитячий колектив, направити його діяльність, зробити життя в колективі цікавим і радісним».

В зв'язку з «законом руху колективу» А. С. Макаренко розробляв так звану «систему перспективних ліній» або «організацію завтрашньої радості». Перед дитячим колективом в кожний момент його життя повинні стояти певні завдання, перспективи. В умінні намічати все нові і нові перспективи, зробити їх ясними для учнів А. С. Макаренко бачив основне завдання педагогічного колективу.

Значне місце в педагогічній системі А. С. Макаренка займає проблема педагога. Цю проблему він вирішує в світлі завдань соціалістичного суспільства і цілей комуністичного виховання.

В творах А. С. Макаренка радянський вчитель знаходить відповідь на корінні питання методики комуністичного виховання. Його книги стали настільними книгами радянських педагогів. Їх вплив виходить далеко за межі нашої держави, по них вчать справи організації і методики комуністичного виховання учителі країн народної демократії, вони вчать по книгах видатного радянського педагога і передовому досвіду виховання нової людини, будівника комуністичного суспільства.

Доцент В. О. ДЕМ'ЯНЕНКО.

«І навіщо це писати план виховної та учбової роботи? По-друге, невірно, несвідомо ставляться студенти-практиканти до відвідування залікових уроків своїх товаришів. Мали місце випадки, коли на залікових уроках з української мови (90-та школа), російської літератури (117-та школа) було всього 1—2 студенти. Ці факти свідчать не тільки про відсутність свідомості окремих студентів, які не

домі дисципліни, але й про наявність пережитків індивідуалізму в свідомості окремих студентів, які не

ліковий урок — це особиста справа самого студента.

Нехай зазначені недоліки, зроблені зауваження будуть сигналом для виправлення їх.

О. Г. МЕДВЕЦЬКА, методист кафедри педагогіки в школах № 2, 90, 105, 117.

На фото: студенти фізико-математичного факультету готуються до проведення уроків.

Фото Р. Струтинського.

ПРАКТИКА ПРОХОДИТЬ УСПІШНО

Студенти-практиканти правильно розуміють свої завдання в справі виховання і навчання підростаючого покоління. Про це свідчать успіхи практикантів на педагогічній практиці. Проявляючи максимум самостійності, студенти стали активними помічниками учителів, класних керівників.

Добре працюють студенти-матема-

ти, треба відзначити міцні знання, вміння донести їх до свідомості учнів в доступній формі.

Незважаючи на те, що перший період практики є найбільш напруженим, виховна робота, поряд з навчальною, — в центрі уваги практикантів. Студенти вважають своїм обов'язком боротися за підвищення успішності учнів, допомагати школі

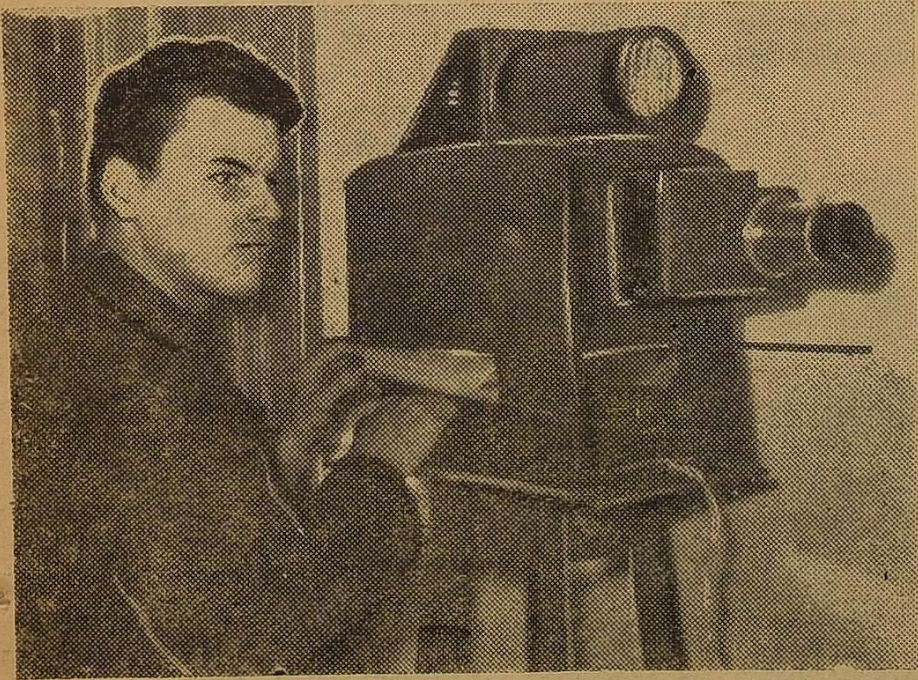
підняти успішність з окремих предметів. Багато роблять в цьому відношенні студенти фізмату, закріплені за школою № 105. Вони систематично працюють з відстаючими, і з їх допомогою багато учнів стали вчитися краще. Вчитель математики

тети, треба відзначити міцні знання, вміння донести їх до свідомості учнів в доступній формі.

Незважаючи на те, що перший період практики є найбільш напруженим, виховна робота, поряд з навчальною, — в центрі уваги практикантів. Студенти вважають своїм обов'язком боротися за підвищення успішності учнів, допомагати школі

підняти успішність з окремих предметів. Багато роблять в цьому відношенні студенти фізмату, закріплені за школою № 105. Вони систематично працюють з відстаючими, і з їх допомогою багато учнів стали вчитися краще. Вчитель математики

тети, треба відзначити міцні знання, вміння донести їх до свідомості учнів в доступній формі.

тики в школі № 105 і студенти історичного факультету в школі № 90 та в 2-й залізничній школі. Характеризуючи уроки студентів Рябова, Швець, Семененко, Запороженко (історичний факультет), Вєвського, Просьолкової (філологічний факультет), треба відзначити міцні знання, вміння донести їх до свідомості учнів в доступній формі.

ПО СЛІДАХ СПІВВІТЧИЗНИКІВ

(Подорожні нотатки випускника біологічного факультету Г. Соляника)

Днями, користуючись сприятливою погодою, група моряків нашої флотилії з науково-дослідного судна «Слава-15» висадилася на острові Завадовського (Південні Сандвічеві острови) і обслідувала його.

Острів Завадовського був відкритий 23 грудня 1819 року російськими дослідниками з експедиції Ф. Ф. Беллінсгаузена та М. П. Лазарєва під час їх розшуку в Антарктиці і був так названий на честь одного з членів експедиції, капітан-лейтенанта І. І. Завадовського — помічника командира шлюпа «Восток». З часу відкриття острова минуло 138 років. І ось зараз знову російські моряки, але вже посланці Радянської країни, вдрого висадились на острові.

Місце висадки являло собою похилий берег з своєрідним пляжем із великих та дрібних валунів. На валунах у великій кількості сиділи антарктичні (бородаті) пінгвіни, зустрічалися пінгвіни Аделі і золотоволосі пінгвіни. Тут же, на валунах, лежала самка антарктичного морського котика з двома кошенятами, які були довжиною не менше 1,5 м. При наблизенні моряків до лігва самка голосно ричала і поводити себе агресивно. В 15 метрах від самки морського котика, ніби величезні, товсті, брудно-жовті колоди, лежали тюлені-крабоїди, довжиною понад три метри. Серед них була самка з двома дитятами, яка проявляла занепокоєння про своє потомство.

По стежках, витоптаних пінгвінами, моряки піднялися на прибережжю підшву вулкану, яка являє собою метровий шар ґрунту з дрібно-го каміння і пороку вивержених порід, що лежить на твердій основі. Місцями шар ґрунту був сухий і мав температуру 25,3°. На невеликих сухих висотах розташувалися у незліченній кількості пінгвіни, що висиджували в гніздах пташенят. Температура ґрунту на цих висотах виявилась досить високою — 25—28°. Характерно, що всі пінгвіни, які сиділи на яйцях, обернені головами в одну сторону. Як правило, в гніздах пінгвінів було по два яйця, але зустрічаються також гнізда з одним або трьома яйцями.

Антарктичні пінгвіни поведуть себе миролюбно, і лише коли наближаєшся до гнізда, вони загрозливо кричать і шиплять. З гнізда сходять неохоче, але самостійно.

Інакше поведуть себе пінгвіни Аделі. При наблизенні до них вони

бікають і роблять це досить майстерно. Потрапивши в безвихідне становище, вони кидаються і боляче кусають за ноги і руки, а іноді підскакують і намагаються вдарити дзьобом по змозі вище.

На снігових горбах, в глибині острова, невеличкими групами по 5—10 штук лежать або стоять гігантські буревісники. А трохи віддалік від них — невеликі групи поморників (курка Егмонтської гавані). Капських голубів, снігових і сріблястих буревісників спостерігали дуже мало, та й то коли вони літали над островом.

Через відсутність часу вглиб острова і до кратера вулкану підійти не пощастило, тому ми не змогли виявити місця гніздування буревісників, поморників, капських голубів, Вільсонової качурки, снігових та сріблястих буревісників.

В результаті висадки на острів були зібрані матеріали по геології острова, його флорі і фауні. З вищих рослин виявлено один вид лишайника і один вид моху. Із ссавців на острові зафіксовано два види тюленів — південні котки і тюлені-крабоїди, причому розміри тюленя-крабоїда значно більші, ніж наводить сучасна література. Добуто п'ять видів птахів: пінгвін антарктичний (бородатий), пінгвін Аделі, пінгвін чубатий, гігантський буревісник і поморник, а також їх яйця. Остаточна обробка зібраних матеріалів дозволить розширити наші знання про острів Завадовського.

На острові моряками був установ-

лений пам'ятний знак, виготовлений старшим машиністом тов. Овсянниковим і кочеваром тов. Єлісовим. Він являє собою жердину завдовжки в три з половиною метри, діаметром в 9,5 см з прикріпленою вгорі пластинкою з написом: «СРСР «Слава-15».

В трубку вкладено скляну колбу з запискою такого змісту: «Знак встановлений науковими співробітниками і членами екіпажу науково-дослідного судна «Слава-15» Радянської Антарктичної китобійної флотилії «Слава», які відвідали і дослідили острів 16 грудня 1957 року». За цим ідуть п'ять підписів: Олександр Іванов, співробітник Одеської біологічної станції Інституту гідробіології АН УРСР, кандидат біологічних наук; Аскольд Шашков, другий помічник капітана «Слава-15», заочник географічного факультету Одеського університету; Владислав Монченко, аспірант АН УРСР (між іншим, колишній одесит); Арсеній Іванов, науковий співробітник АКФ «Слава», заочник географічного факультету МДУ, Геннадій Соляник, керівник висадки, випускник біологічного факультету ОДУ, науковий співробітник АКФ «Слава».

27 грудня 1957 р. ми відвідали острів П. Георгія (бухту Стромес). Зібрали багатющий матеріал по фауні, а особливо флорі острова, а також велику колекцію безхребетних. Дещо збираю для зоологічного та ботанічного музеїв університету.

Всім студентам університету від антарктичних одеситів привіт.

Г. СОЛЯНИК.

Студенти університету в Москві

Фото зверху: на Червоній площі біля Кремля.

Фото зліва: група студентів-дипломантів філологічного факультету біля собору Василя Блаженного.

Фото справа: учасники екскурсії на площі Революції біля центрального фасаду Великого Державного Академічного театру опери та балету.

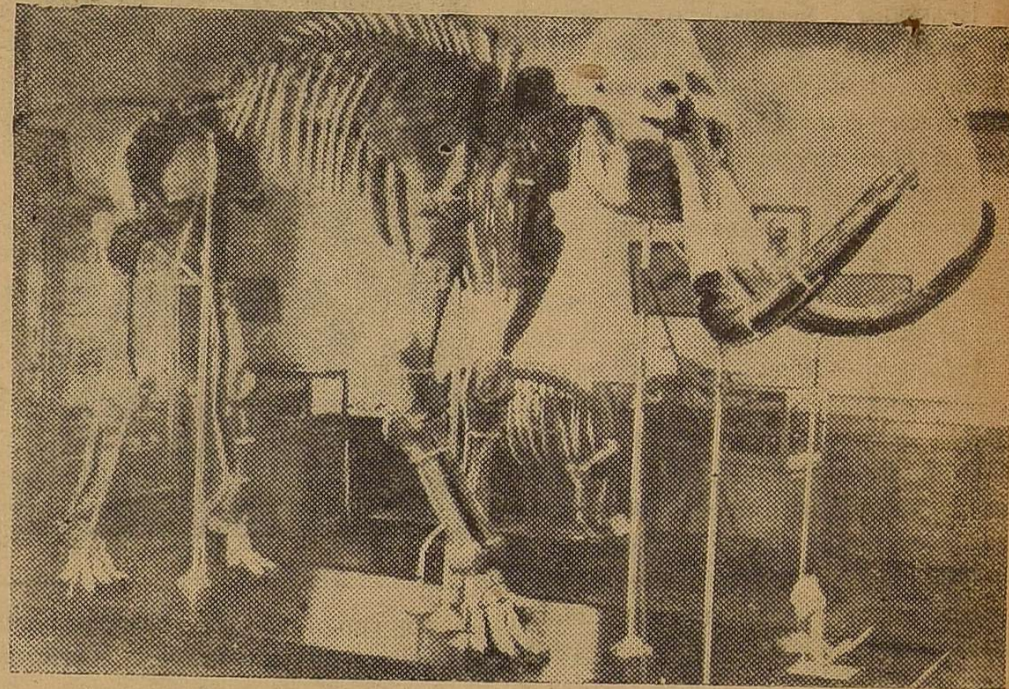
В ПАЛЕОНТОЛОГІЧНОМУ МУЗЕІ

В палеонтологічному музеї нашого університету експонуються цікаві матеріали. Тут є колекція мікрофауни неогенових відкладів півдня УРСР, колекція молюсків неогенових відкладів півдня УРСР, колекція В. О. Ковалевського, колекції частин скелету ссавців з відкладів так званого тираспільського гравію і т. д. Особливий інтерес у екскурсантів

музеїв АН УРСР та СРСР, та зооінституту АН СРСР.

Для навчального процесу з фондів вих матеріалів підібрана колекція викопних тварин до курсу палеонтології і історичної геології. Численні дублети дають можливість в окремих випадках поповнювати міські шкільні колекції.

Частими відвідувачами нашого

викликають залишки хребетних з карстових печер, знайдені в Одесі і в с. Ільці. Тут зібрано до 45 видів викопних тварин. В музеї експонуються біля 1060 зразків, а в фондах їх є декілька тисяч. З цих залишків ще до війни зроблено скелет печерного ведмедя, пліоценового верблюда

не лише для нашого музею, а й для музею є учі середніх шкіл, студентів вузів. Крім того, в музеї бувають екскурсії робітників, службовців, колгоспників, іноземних вчених, студентів та туристів.

За останні роки в музеї змонтовані скелети носорога мейотичного віку, південного слона миндельського часу, мамонта риського часу та інших викопних тварин.

Про скелет південного мамонта

В червні 1952 р. у півтора кілометрах від с. Олексіївки, Миколаївського району, Одеської області, під час земляних робіт на глибині 4—5 м в балці було знайдено скелет мамонта. Перша звістка про цю знахідку поступила від обліковця тракторної бригади Благовіщенської ЛЗС г. К. Вислояна. Телеграфне повідомлення про цю знахідку одержано Одеським археологічним музеєм від голови колгоспу ім. «17-ої конференції» с. Олексіївки Ф. Л. Когута. Пізніше ці дані надійшли до палеонтологічного музею нашого університету. Під керівництвом автора цієї замітки розпочалися спеціальні розкопки, в яких діяльну участь брали місцеві колгоспники.

Скелет перебував у лежачому стані. Череп залягав трохи нижче і зберіг свою форму. На передчелепах черепа знаходилися глиняні конусоподібні утворення. Такої глини в міс-

ці розкопок (в геологічному розрізі) не було. За умовами місцезнаходження, за розміром і формою можна припустити, що це ядро хобота. Бивнів на місці не виявлено. За рисунком очевидця початку розкопок О. Ф. Слюсаренка, директора Миколаївської середньої школи, один дуже потрісканий бивень зберіг зігнуту форму і лежав на відстані 3-х метрів від хребта. Довжина бивня 2 м., кінці обламани, найбільший діаметр 20—30 см., найменший 18—20 см.

По положенню скелету можна до певної міри судити про причини загибелі мамонта. Очевидно, тварина підійшла до водопою, а підіймаючись вгору, посковзнулася і, обірвавшись, потонула. Відсутність бивнів та деяких інших частин скелету можна пояснити зруйнуванням зв'язок, внаслідок чого звільнені кістки були віднесені водними потоками за межі наших розкопок. Скелет належить до рослий самця, яка жила 20—25 тисяч років тому.

Знахідки викопних залишків мамонтів дуже часто трапляються. Вони відомі від крайнього півдня до півночі, включаючи Новосибірські острови. Майже цілі скелети частіше трапляються в північних широтах, особливо в зоні вічної мерзлоти, і дуже рідко зустрічаються на півдні. Скелет мамонта з околиць с. Олексіївки є майже повним і трохи відрізняється від північних мамонтів.

Зараз скелет змонтований і експонується в палеонтологічному музеї нашого університету. Скелет південного мамонта монтувала бригада в складі скульптора П. Г. Іванова, слюсарів М. І. Таранова, З. К. Рудний.

В. Т. ГОЛОЗКО,
директор палеонтологічного музею.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.